

COP29 çərçivəsində Rusiya ilə Azərbaycan arasında karbon poliçonu yaradılmasına dair Memorandum imzalanıb

BMT-nin İqlim Dəyişikliyi üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasının (COP29) ikinci günündə Rusiya ilə Azərbaycan arasında Kür-Araz ovalığında “güzgü” karbon sınağı poliçonunun yaradılmasına dair Memorandum imzalanıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi ilə Rusiya Elmlər Akademiyasının Aqroekologiya üzrə Federal Elmi Mərkəzi və Rusiya Federasiyasının Meşə Təsərrüfatı Agentliyi arasında Rusiya Elm Nazirliyi yanında ekspert şurasının iclasının yekunu üzrə sınaq meydançasının yaradılması planlarına dair Memorandum imzalanıb.

Mərasimdə bildirilib ki, bu gün COP29 platformasında Rusiya pavilyonunda Elm Günü qeyd olunur. Onun çərçivəsində bir neçə ekspert sessiyası keçirilib, onlardan biri də Rusiya Federasiyasının elm və ali təhsil naziri Valeri Falkovun iştirakı ilə karbon poliçonları üzrə ekspert şurasının iclası olub. İclas iştirakçıları Braziliya, Azərbaycan və Serbiyada karbon lifinin “güzgü” sınaq meydançalarının yaradılması proqramlarını nəzərdən keçiriblər. Belə sınaq meydançalarının əsas vəzifəsi vahid beynəlxalq monitoring protokollarını hazırlamaq və iqlim məlumatlarını yoxlamaqdır.

Rusiyalı nazir deyib: “Azərbaycanda da belə sınaq meydançası yaradılacaq. İl ərzində ekoloji problemlərlə bağlı iki müvafiq tədqiqat aparılıb. Alimlərin öz vəzifəsi var və bu, çox mühümdür. Hesab edirik ki, siyasətçilərin qərar qəbul etməsi üçün ciddi elmi əsaslandırma hazırlamaq vacibdir və bun kontekstdə karbon poliçonları lazımdır. Buna görə də biz ümumi yanaşmalardan istifadə edərək müxtəlif ölkələrdə istifadə olunan metodları müzakirə edirik. Onlar yoxlanılmalı, etibarlı, elmi əsaslandırılmalıdır ki, siyasətçilərin qərar qəbul edərkən heç bir şübhəsi olmasın. Azərbaycanla əməkdaşlığımız davam edir”.

Sessiyanın əsas məruzəçilərindən biri, Rusiya Elmlər Akademiyasının Okeanologiya İnstitutunun laboratoriya müdiri Sergey Qulev bildirib ki, bu mühüm iclasda beynəlxalq əməkdaşlıq məsələləri qaldırılıb: “Xüsusən də bu təşəbbüs əsasında Rusiya Federasiyasında, arzu edən digər ölkələrdə “güzgü” karbon sınağı adlanan poliçonlar yaratmağa başladıq. Bu fəaliyyət Braziliyada, Hindistanda, Belarusda, Çində ən əhəmiyyətli sahədir. İlk karbon lifi poliçonları bu gün nəzərdən keçiriləcək və çox güman ki, təsdiqlənəcək. Planlarımızda növbəti ölkə Cənubi Afrikadır. Əslində, hamımızın eyni problemi var - müəyyən bir ərazinin balansının nə olduğunu başa düşmək üçün iqlimə zərər verən aktiv qazların axınına nəzarət etmək üçün sistemlər yaratmaq. İkincisi, ya bu emissiyaları azaltmaq, ya da əksinə, torpağa və ya okeana axın əldə etmək və beləliklə, bu həcmdə karbonu basdırmaq üçün onun işarəsini tərsinə çevirmək məqsədilə quruda və ya dənizdə bu tip landşaftlara diqqət yetirmək. Bununla da Paris Sazişinin 6-cı maddəsinin həyata keçirilməsinə töhfə verərək karbon emissiyalarını atmosfərdən çıxarmaq olar. Rusiya bu həll yolundadır və hər bir karbon sınaq meydançasında maraqlı həllər tapırıq və onların üzərində daha çox işləyirik. Biz Azərbaycanla sıx əməkdaşlıq edəcəyimizə ümid edirik. Qeyd etmək istərdim ki, çox yaxında, Xəzər regionunda, Dağıstan ərazisində dəniz karbon sınağı poliçonu yaradılacaq. Xəzər bu mənada çox maraqlıdır, onun səviyyəsi aşağı düşür, nəhəng torpaq sahələri boşaldılır və indiyədək bu ərazilərdə heç bir problem tədqiq edilməyib”, - deyərək S.Qulev sözlərini yekunlaşdırıb.

Başqırdıstandakı Karbonsuzlaşdırma Texnologiyaları Mərkəzinin direktoru Larisa Belan qeyd edib ki, karbon sınaq poliçonu 2021-ci ildən federal proqram çərçivəsində fəaliyyət göstərir, respublika ərazisində ekosistem və onun iqlim dəyişikliyinə necə reaksiya verməsi öyrənilir: “Biz Azərbaycanla əməkdaşlıqdan məmnunuq. Qürur duyacağımız bir şey var - sınaq meydançamız ən son avadanlıqla təchiz olunub, biz beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən tanınan və tamamilə açıq olduğumuz metodlardan istifadə etməklə işləyirik”.

Şərqi Sarayevo Universitetinin professoru Marko Qutal qeyd edib ki, hər gün şahidi olduğumuz iqlim dəyişiklikləri bir çox hallarda insan fəaliyyətinin nəticəsidir. O əlavə edib: “Məqsədimiz istixana qazlarını ölçmək və əldə edilən məlumatları Rusiyada və ondan kənar təşkil edilən digər “güzgü” sınaq şəbəkələri ilə müqayisə etməkdir. Demək olar ki, bütün dünyada vəziyyəti izləyə və qlobal problemlərin öhdəsindən gəlməyə kömək edəcək tövsiyələr verə bilərsiniz. Biz ümumi ekosistemə kiçik töhfəmizi vermək istəyirik”.

Tədbir sual-cavab sessiyası ilə davam edib.